

Sygnatura akt XIV C 1368/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 31-12-2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st.sekr.sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 22-12-2015r. w P.

sprawy z powództwa **R. S.**

przeciwko **A. (...) P.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności)

1.Oddala powództwo.

2.Nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

/-/Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 03 grudnia 2014r. (data wpływu) R. S. wniósł o pozbawienie w całości tytułów wykonawczych:

- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w P.z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 166/98 zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 25.11.1998r.,
- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w P. z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 167/98 zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 25.11.1998r.,
- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w P. z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 168/98 zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 25.11.1998r.,
- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w P. z dnia 21.01.1999r., sygn. akt I Nc 923/98 zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 25.11.1998r.,
- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w P. z dnia 21.01.1999r., sygn. akt I Nc 924/98 zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 25.11.1998r. oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przypisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 27 listopada 2014r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. – E. S., zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji, na wniosek wierzyciela A. (...) (...) w P. na podstawie w/w tytułów wykonawczych. Powód żąda pozbawienie wykonalności tych tytułów w całości albowiem po powstaniu tytułów egzekucyjnych, a upłynęło 15 lat, nastąpiły zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło. Po pierwsze w/w tytuły- nakazy zapłaty nie uwzględniają rozliczeń finansowych jakie zawarł powód z pozwaną w porozumieniu z dnia 24.04.1998r. Wg powoda stan jego zadłużenia na dzień 30.09.1998r. wyniósł kwotę 216.777,39 zł, a wpłaty z tytułu cesji za zboże i wartość majątku ruchomego przez niego wniesione wyniosły kwotę 177.461,31 zł, a zatem

wg powoda pozostała należność główna do zapłaty wynosi 39.316,08 zł. Podniósł ponadto, że zostały źle naliczone odsetki jako ustawowe, a powinny być naliczone w wysokości określonej w umowie dzierżawy. Po drugie podnosił, że w okresie od 2005r. do 31.12.2012r. dokonywał wpłat na rachunek pozwanej o łącznej wartości 37.500 zł, a wszczęte postępowanie egzekucyjne nie uwzględnia tych wpłaconych kwot przez niego kwot. Ponadto zarzucił pozwanej, że nigdy nie przedstawiła sposobu wyliczenia kwot objętych nakazami zapłaty jak również nie wskazała jakich konkretnie zobowiązań dotyczą (k. 2-4).

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 kwietnia 2015r. pozwana A. (...) (...) w P. wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi na podstawie tytułów egzekucyjnych zaopatrzonych w klauzule wykonalności. W pierwszej kolejności podniosła, że w związku zadłużeniami zostało zawarte z powodem porozumienie w dniu 21 marca 2005 roku umożliwiające mu ratalną spłatę zadłużenia. Wysokość rat została określona na poziomie 500 zł. W porozumieniu tym powód uznał wysokość swojego zadłużenia na łączną kwotę 529.279,07 zł. Twierdziła pozwana, że powód wywiązywał się z powyższego porozumienia regularnie do dnia 17.01.2012 roku, kiedy to dokonał ostatniej wpłaty na poczet zadłużenia w wysokości 500 zł. Od dnia 17 stycznia 2012r. powód już nie dokonał żadnej wpłaty na poczet ciężącego na nim zadłużenia. Zgodnie zaś z § 9 pkt 2 w/w porozumienia, w przypadku zwłoki dłużnika w zapłacie którejkolwiek z rat, przekraczającej 7 dni kalendarzowych, moc wiążąca porozumienia wygasa. Skoro zatem powód zaprzestał bieżącego regulowania ciężącego na nim długu, moc wiążąca w/w porozumienia wygasła, a wszystkie objęte nim roszczenia stały się wymagalne. Pozwana twierdziła, że zostały naliczone w nakazach zapłaty prawidłowe odsetki ustawowe, a nie umowne. Zaprzeczyła jakoby uniemożliwiło powodowi zapoznanie się ze sposobem wyliczenia jego zadłużenia (k. 57-62).

Postanowieniem z dnia 23 marca 2015 r. Sąd dokonał sprawdzenia wartości przedmiotu sporu i ustalił, że wartość ta wynosi 753.244,94 zł (k. 51).

Sąd ustalił co następuje:

Powód prowadził w przeszłości działalność rolniczą. Miał z pozwaną A. (dawniej A. (...)) zawartych kilka umów dzierżawy nieruchomości oraz nabył od A. majątek ruchomy (okołodzierżawny). Jako dzierżawca zobowiązał się do płacenia czynszu. W 1996 roku pojawiły się pierwsze problemy powoda z regulowaniem czynszu dzierżawnego z dotrzymywaniem terminów płatności. Pozwana A. w 1997 roku wypowiedziała umowę dzierżawy, którą strony przedłużyły aneksem do 31 grudnia 1997r.

W dniu 24 kwietnia 1998r. strony zawarły porozumienie, którego przedmiotem były wszystkie wierzytelności pozwanej wobec powoda. Wskazywało ono na konkretne kwoty i sposób ich rozliczenia na poczet zadłużenia. Porozumienie to przewidywało, że ostateczne terminy zapłaty zostaną ustalone w odrębnym aneksie. Do zawarcia takiego aneksu jednak nigdy nie doszło.

/dowód: uzasadnienie w sprawie I 2C 72/02 Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P., k.12-22/

W 1998 roku pozwana A. (...) (dawniej A. (...)) skierowała do Sądu Rejonowego w P. pozwy o zapłatę należności z tytułu czynszu dzierżawnego oraz ceny wykupionego przez powoda majątku. I tak został wydany:

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 166/98 kwoty 35.926,64 zł tytułem zasądzonej należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20.02.1998r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.000 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego,

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 167/98 kwoty 12.149,83 zł tytułem zasądzonej należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20.02.1998r. do dnia zapłaty oraz kwoty 3.000 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego,

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10.04.1998r., sygn. akt I Nc 168/98 kwoty 28.177,04 zł tytułem zasądzonej należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20.02.1998r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.000 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego,

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21.01.1999r., sygn. akt I Nc 923/98 kwoty 71.302,56 zł tytułem zasądzonej należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.10.1998r. do dnia zapłaty oraz kwoty 6.000 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego, po rozpoznaniu zarzutów w sprawie sygn. I 2C 72/02 Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P.,

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21.01.1999r., sygn. akt I Nc 924/98 kwoty 62.798,71 zł tytułem zasądzonej należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.10.1998r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.000 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego.

Wydane przez Sąd nakazy są prawomocne i zostały im nadane klauzule wykonalności. Należności wynikające z nakazów obejmują całkowite rozliczenie się stron z umów dzierżawy i majątku okołodzierżawnego. Po wydaniu nakazów nie miały już miejsca żadne rozliczenie, żadne wpłaty dokonane przez powoda, czy też przekazanie przez niego majątku. Tylko od jednego z nakazów w sprawie INc 923/98 były wniesione przez powoda zarzuty i sprawa była rozpoznawana przez Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P. pod sygnaturą I 2C 72/02. W sprawie tej Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego M. R. na okoliczność zasadności rozliczeń powoda z pozwaną.

/ dowód: odpisy w/w nakazów zapłaty, k. 160-164, wyrok z dnia 24.08.2004, k. 425 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P. w sprawie I 2C 72/02, odpis opinii biegłego M. R. w sprawie I 2C 72/02, k.106-123 akt niniejszych/

W dniu 11 sierpnia 2000 roku Sąd Rejonowy w P. II Wydział Karny w sprawie II K 119/00 skazał powoda za przestępstwo z art. 300 w zw. z art.308 kk. na karę jednego roku pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem na okres czterech lat. Miał jednocześnie obowiązek powód w okresie zawieszenia naprawić szkodę na rzecz A.. W związku z tym, że powód jej nie naprawił, Sąd zarządził jej wykonanie. Aby uniknąć tej kary, powód w 2004 r. wystąpił do pozwanej A. z prośbą o rozłożenie na raty zobowiązania wynikającego z wyroku karnego.

W wyniku prowadzonych rozmów strony w dniu 21 marca 2005 roku zawarły porozumienie o spłacie zadłużenia. Porozumienie obejmowało należności wynikające z prawomocnych tytułów wykonawczych i egzekucyjnych - nakazów zapłaty objętych pozwem. Powód w porozumieniu tym potwierdził zadłużenie i zostało przez niego uznane w całości. Zadłużenie powoda oprócz należności głównych zasądzonych w nakazach zapłaty, kosztów zastępstwa procesowego, ustawowych odsetek obejmowało również kwotę 23.000 zł tytułem zasądzonych kosztów sądowych, kwotę 174 zł tytułem zasądzonych kosztów klauzul wykonalności oraz kwotę 15.925,78 tytułem poniesionych przez pozwaną kosztów bezskutecznej egzekucji. W świetle tego porozumienia - § 2 powód zobowiązał się do systematycznej i terminowej spłaty zadłużenia w kwotach ratalnych, nie mniejszych niż 500 zł miesięcznie, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca począwszy od miesiąca kwietnia 2005r., na wskazany rachunek bankowy pozwanej lub w jej kasie w P.. Powód zobowiązał się do spłaty przedmiotowego zadłużenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 listopada 2012r. Porozumienie przewidywało, że od dnia następnego po dniu jego zawarcia pozwany wstrzymuje naliczenie ustawowych odsetek. Wpłaty zaś pozwanego miały być zaliczane w pierwszej kolejności na poczet jego zadłużenia głównego, następnie na poczet poniesionych przez pozwanego kosztów postępowań sądowych i egzekucyjnych, a dalszej kolejności na poczet ustawowych odsetek od opóźnień w zapłacie kwot głównych. Porozumienie też w § 9 przewidywało, że w określonych przypadkach może wygasnąć, z upływem terminu do całkowitej spłaty zadłużenia albo zwłoki dłużnika w zapłacie którejkolwiek z rat, przekraczającej 7 dni kalendarzowych.

Mimo podpisanego porozumienia Sąd zarządził wykonanie kary i powód ją odbył. W zakładzie karnym powód przebywał w okresie od czerwca do grudnia 2005.

/dowód: pismo powoda z dnia 28.12.2004, k.101-102, kserokopia porozumienia z dnia 21.03.2005r., k. 68-71, ksero wezwania powoda do odbycia kary, k.20,

przesłuchanie powoda R. S. – nagranie rozprawy z dnia 03.09.2015r., k.148, z dnia 15.10.2015r., k.155, z dnia 19.11.2015r., k.176-177 i 22.12.2015, k 180 /

Powód realizował porozumienie z dnia 21 marca 2005r. w okresie od marca 2005r. do stycznia 2012r. wpłacając co miesiąc kwotę 500 zł na konto pozwanej. Łącznie w tym okresie powód wpłacił kwotę 37.500 zł. Wpłaty powoda były przez pozwaną w myśl porozumienia stron zaliczane w pierwszej kolejności na poczet jego zadłużenia głównego, następnie na poczet poniesionych przez pozwaną kosztów postępowań sądowych i egzekucyjnych. Wstrzymano naliczenie odsetek ustawowych. W miesiącu lutym 2012r. (w dniu 22 lutego 2012r.) powód wpłacił kolejne 500 zł na konto pozwanej ale otrzymał zwrot z Poczty w dniu 12 marca 2012r. z adnotacją rachunek zamknięty. Nie zrobił nic w tej sprawie, nie skontaktował się z pozwaną celem wyjaśnienia sytuacji. Cekał, jak sam twierdzi na reakcję pozwanej, jej wezwanie dlaczego nie dokonuje wpłat.

Wobec tego, że powód zaprzestał od 17 stycznia 2012r. bieżącego regulowania ciążącego na nim długu oraz , że upłynął termin spłaty zadłużenia wskazany w porozumieniu, w myśl zawartego przez strony porozumienia z dnia 21 marca 2005r., porozumienie to wygasło, a wszystkie objęte nim roszczenia stały się wymagalne. Wpłacona zaś przez powoda dotychczas kwota łącznie 37.500 zł została zaliczona na poczet należności objętych porozumieniem stron z dnia 21 marca 2005r. tj. na koszty zastępstwa procesowego wynikające z nakazów zapłaty- łącznie kwota 21.400,22 zł, kwota 174 zł tytułem zasądzonych kosztów klauzul wykonalności oraz kwota 15.925,78 tytułem poniesionych przez pozwaną kosztów bezskutecznej egzekucji.

/dowód: kserokopia dowodu wpłaty z dnia 22.02.2012r. wraz ze zwrotem, k.24, rozliczenia umowy z dnia 15.10.2013r. , k.172175 i z dnia 17.04.2015r. wydruki z systemu komputerowego, k.72-79, rozliczenie wpłat powoda, k.153, zeznania świadka P. D. - nagranie rozprawy z dnia 19.11.2015r., k.176-177/

Od 2013 roku była prowadzona korespondencja między stronami odnośnie rozliczenia się powoda z pozwaną. Pozwana wzywała powoda do uregulowania całego zadłużenia zaś powód domagał się przedstawienia sposobu rozliczenia jego zadłużenia, a pozwana takie rozliczenia na dzień 15.10.2013r. jemu przedstawiała. Powód w prowadzonej korespondencji z pozwaną podnosił, że nie zgadza się na wysokość zadłużenia, odwoływał się do porozumienia z dnia 24 kwietnia 1998r., opinii biegłego ze sprawy I2C 72/02 SO w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P., a nawet twierdził, że porozumienie z dnia

21 marca 2005r. podpisał pod przymusem.

Strony nie doszły do żadnego porozumienia. Powód nie uregulował zadłużenia. Na podstawie wydanych przez Sąd Rejonowy w P. pięciu prawomocnych nakazów zapłaty w postępowaniu nakazowym z nadanymi klauzulami wykonalności, o których to nakazach mowa wyżej, pozwana A. w dniu 14.11.2014r. skierowała do komornika sądowego wnioski o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi. Wniosek obejmował egzekucję należności z nakazów zapłaty dotyczącą należności głównej wraz z odsetkami. Nie obejmował jednak kosztów zastępstwa procesowego oprócz uzupełniających kosztów zastępstwa procesowego z nakazu w sprawie INc 166/98 gdzie umniejszono je do kwoty 1.599,78 zł. albowiem pozostała kwota 2.400,22 zł(zasądzono łącznie 4.000 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego z pozostałych nakazów rozliczono w kwocie 37.500 zł, którą wpłacił powód w ramach realizowania porozumienia z dnia 21 marca 2005r.

/dowód: pisma powoda z dnia 09.09.2013r., 23.09.2013r., 21.10.2013r., 13.11.2013r., 21.01.2014r., k. 23, 25, 26, 27-28, 29, 30, pisma pozwanej z dnia 18.09.2013r., 15.10.2013r., 04.11.2013r., 25.11.2013r.,k.80, 82, 84, 86, wnioski

o wszczęcie egzekucji z dnia 14.11.2014r., .1-4 akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. –E. S. w sprawie Km 3571/14, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k.6/

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. w sprawie Km 3571/14 zostało postanowienie z dnia 05.06.2015r. umorzone wobec stwierdzenia bezskutecznej egzekucji. Powód obecnie jest w trudnej sytuacji materialnej. Zamieszkuje u syna w nieruchomości, którą darował kilka lat temu synowi i córce. Nie ponosi żadnych opłat z tytułu zamieszkiwania u syna. Powód nie ma stałego zatrudnienia. Stracił status osoby bezrobotnej, bo nie zgłosił się do PUP. Podejmuje prace na umowę zlecenia w zakresie kompleksowej obsługi transportowej na rzecz swojego syna, który taką działalność prowadzi. Z tego tytułu syn mu przekazuje kwotę 1.500 zł miesięcznie, którą przeznacza powód na swoje utrzymanie, w tym wyżywienie, utrzymanie w terenie. Nie posiada własnego samochodu jak również żadnych oszczędności.

/dowód: postanowienie z dnia 05.06.2015r., k.42 akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. – E. S. w sprawie Km 3571/14, przesłuchanie powoda R. S. – nagranie rozprawy z dnia 22.12.2015, k 180 /

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie następującej oceny dowodów.

Za wiarygodne należało uznać wszystkie dokumenty urzędowe i prywatne oraz inne środki dowodowe znajdujące się w aktach sprawy, gdyż ich wiarygodność i moc dowodowa nie były kwestionowane przez strony w toku postępowania.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka P. D. w całości. Jego zeznania były rzetelne, spójne i konsekwentne. Przede wszystkim jednak znalazły potwierdzenie w innych dowodach przeprowadzonych w toku postępowania. Świadek wyjaśnił dokładnie w jaki sposób były rozliczane wpłaty powoda w ramach porozumienia stron z dnia 21 marca 2005r.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda R. S. w części. Zdaniem Sądu niewiarygodne są podnoszone przez niego okoliczności, z których wynika, że zostało źle naliczone jego zadłużenie wobec pozwanej albowiem nie uwzględniło porozumienia stron z dnia 24.04.1998r. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza z prowadzonego wcześniej przez Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. w sprawie I2C 72/02 postępowania na skutek zarzutów powoda od nakazu zapłaty wynika, że porozumienie to było już przedmiotem oceny tego Sądu. Sąd w uzasadnieniu wyroku uznał, że porozumienie to miało charakter wstępny i warunkowy. Przewidywało, że ostateczne terminy spłaty zostaną ustalone odrębnym aneksem do umowy wykupu majątku okołodzierżawnego, a taki aneks nigdy nie został podpisane. Sąd ten stwierdził również, że w/w porozumienie nie może być przyjęte do rozliczenia między stronami albowiem kwoty w nim wskazane różnią się od kwot faktycznych spłaconych przez powoda, a nadto kolidowałyby ono z prawomocnymi nakazami zapłaty już wydanymi przeciwko powodowi. Biegły zaś powołany w sprawie I2C 72/02 uznał, że rozważania i wyliczenia powoda oparte na tym porozumieniu z dnia 24.04.1998r., mają charakter hipotetyczny.

Nie prawdziwe okazały się zarzuty powoda, że pozwany źle naliczył odsetki, że naliczył je w trybie ustawowym, natomiast naliczane one powinny być w określonej w umowie dzierżawy np. 1/4 aktualnej stopy kredytu redyskontowego. W wydanych nakazach zapłaty zostały w sposób prawidłowy naliczone odsetki ustawowe od roszczeń głównych. Nie ma możliwości ponownego rozliczenia powoda w celu ustalenia czy prawidłowo zostały naliczone odsetki w zobowiązaniach głównych objętych nakazami zapłaty wydanymi przez Sąd Rejonowy w P. albowiem nakazy zapłaty są już prawomocne. Zgodnie zaś z art. 365 § 1 kpc, prawomocne orzeczenia wiążą nie tylko strony ale również sąd orzekający w niniejszej sprawie.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, że porozumienie z dnia 21 marca 2005r. zostało przez niego podpisane pod przymusem. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że taki przymus nie został wywołany przez pozwaną. Presja podpisania porozumienia miała swoje źródło w zamiarze realizacji przez Sąd Rejonowy w P. wydanego w sprawie II K 119/00 wyroku karnego dotyczącego wykonania wobec powoda kary pozbawienia wolności wobec nie naprawienia szkody na rzecz pozwanej.

W pozostałym zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, jako zgodnym z resztą zgromadzonego materiału dowodowego.

Sąd zważył co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy powód słusznie podnosił, że po powstaniu tytułów egzekucyjnych nastąpiły zdarzenia, wskutek których zobowiązanie wygasło, co stanowiłoby podstawę do pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych.

W myśl art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, w skutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W przedmiotowym postępowaniu, powód wniósł o pozbawienie w całości wykonalności pięciu tytułów wykonawczych będących nakazami zapłaty w postępowaniu nakazowym, na które zostały nadane klauzule wykonalności na rzecz pozwanej.

Powód w toku postępowania kwestionował sposób wyliczenia zadłużenia wobec pozwanej, sposób naliczenia i wysokość odsetek objętych kwotami zasądzonymi w prawomocnych nakazach. Odwoływał się do porozumienia stron z dnia 24.04.1998r.. oraz opinii biegłego powołanego w sprawie I 2C 72/02 Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P..

W tym miejscu należy wskazać, że badanie w trybie art. 840 kpc sprawy prawomocnie zakończonej nie prowadzi do ponownego merytorycznego jej rozpoznania. Sąd w tym postępowaniu nie może kontrolować słuszności wyroku sądowego czy też prawomocnego nakazu wydanego w postępowaniu nakazowym od którego służą zarzuty, w chwili jego wydania nawet wówczas, gdy nastąpiło podstępne wyłudzenie orzeczenia. Godziłoby to bowiem w powagę rzeczy osądzonej. Utrwalone i jednomyślne jest stanowisko nauki i orzecznictwa co do niedopuszczalności powoływania w powództwie przeciwegzekucyjnym zarzutów stojących na przeszkodzie prawu wierzyciela. Wynika to głównie z rozgraniczenia postępowania egzekucyjnego i rozpoznawczego (zob. m.in. głosę E. Wengerka do orzeczenia SN z dnia 12 kwietnia 1962 r., 2 CR 549/61, NP 1964, nr 3, s. 305 i n.). Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72 (OSP 1973, z. 11, poz. 222), wskazując, że powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 kpc nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. W związku z tym nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia na podstawie przepisu art. 840 kpc. Powództwo to nie jest także kontynuacją postępowania, w którym zapadło prawomocne lub natychmiast wykonalne orzeczenie sądowe opatrzone klauzulą wykonalności.

W postępowaniu o pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności powód może powoływać się w pozwie na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak również na zdarzenia zaistniałe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego a nadaniem temu tytułowi klauzuli wykonalności. W wypadku zdarzeń mających miejsce po wydaniu tytułu egzekucyjnego wnoszący powództwo powinien wskazać na wpływ tych zdarzeń na nadanie klauzuli wykonalności. Jeżeli powód-dłużnik powołuje się na zdarzenia zaistniałe przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, to tenże dłużnik ma prawo zaprzeczyć obowiązkowi spełnienia na rzecz pozwanego-wierzyciela świadczenia wskazanego w tytule. Powództwo przeciwegzekucyjne nie może w żadnym wypadku nie może zatem kwestionować ani też nie uchyla powagi rzeczy osądzonej.

Ustawa nie określa bliżej zdarzeń, które mogą być podstawą merytorycznej obrony dłużnika podjętej w powództwie przeciwegzekucyjnym. Powszechnie przyjmuje się, że określenie zdarzeń, o jakich mowa w art. 840 § 1, obejmuje zjawiska i stany świata zewnętrznego oraz objawy wewnętrznego życia stron, z którymi pozytywne przepisy prawa

materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. (Komentarz do art. 840 kpc, Tadeusz Żyznowski, LEX 2014)

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że powództwo powoda z powołaniem się na wyżej wskazane okoliczności jest niedopuszczalne. Wszystkie postępowania w sprawie wydania nakazów zapłaty w postępowaniu nakazowym, w tym postępowanie przed tut. Sądem wskutek wniesienia przez powoda zarzutów zostały prawomocnie zakończone, a uwzględnienie żądań powoda w przedmiotowym procesie doprowadziłoby do podważenia zasady powagi rzeczy osądzonej. Tymczasem, co zostało wskazane powyżej, powód w żaden sposób nie może w drodze wytoczonego powództwa zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu.

Powód również podniósł, że już po wydaniu orzeczeń sądowych dokonał wpłaty na łączną kwotę 37.500 zł, która to kwota nie została uwzględniona w tytułach wykonawczych zgłoszonych przez pozwaną do egzekucji.

Bezspornym jest, że już po powstaniu tytułów wykonawczych powód faktycznie taką kwotę uiszczył na rzecz pozwanej. Miało to związek z zawartym przez strony porozumieniem z dnia 21 marca 2005r. o spłacie zadłużenia. Porozumienie obejmowało należności wynikające z prawomocnych tytułów wykonawczych i egzekucyjnych - nakazów zapłaty objętych pozwem. Powód w porozumieniu tym potwierdził zadłużenie i zostało przez niego uznane w całości. Zadłużenie powoda oprócz należności głównych zasądzonych w nakazach zapłaty, kosztów zastępstwa procesowego, ustawowych odsetek obejmowało również kwotę 23.000 zł tytułem zasądzonych kosztów sądowych, kwotę 174 zł tytułem zasądzonych kosztów klauzul wykonalności oraz kwotę 15.925,78 tytułem poniesionych przez pozwaną kosztów bezskutecznej egzekucji. W świetle tego porozumienia - § 2 powód zobowiązał się do systematycznej i terminowej spłaty zadłużenia w kwotach ratalnych, nie mniejszych niż 500 zł miesięcznie, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca począwszy od miesiąca kwietnia 2005r., na wskazany rachunek bankowy pozwanej lub w jej kasie w P.. Powód zobowiązał się do spłaty przedmiotowego zadłużenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 listopada 2012r. Porozumienie przewidywało, że od dnia następnego po dniu jego zawarcia pozwany wstrzymuje naliczenie ustawowych odsetek.

Niewątpliwie to porozumienie z dnia 21 marca 2005r. o spłacie zadłużenia. stanowiło uznanie przez powoda roszczeń pozwanej w myśl art. 123 § 1 pkt. 2 kc. Nie do przyjęcia jest zaś zarzut powoda, że porozumienie zostało przez niego zawarte pod przymusem. W świetle art. 87 kc kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Pozwana nie groziła powodowi. Sam zdecydował się na zawarcie tego porozumienia albowiem liczył, że nie będzie odbywał kary pozbawienia wolności, co zresztą sam przyznaje ale ta okoliczność nie ma wpływu na zawarte porozumienie stron i nie powoduje jego nieważności. Ponadto powód zgodził się na to porozumienie skoro przez dłuższy okres czasu (7 lat), to porozumienie realizował, uiszczając raty w kwocie 500 zł. Twierdził również, że strony aneksem wydłużyły termin ostatecznej spłaty zadłużenia do września 2013r.

Bezspornym jest w sprawie, że powód zaprzestał od 17 stycznia 2012r. bieżącego regulowania ciążącego na nim długu w myśl w/w porozumienia. Nie do przyjęcia są usprawiedliwienia powoda, że zaprzestał dalszych wpłat albowiem w miesiącu lutym 2012r. (w dniu 22 lutego 2012r.) wpłacił kolejne 500 zł na konto pozwanej ale otrzymał zwrot z Poczty w dniu 12 marca 2012r. z adnotacją rachunek zamknięty. Powód sam nie zrobił nic w tej sprawie, nie skontaktował się z pozwaną celem wyjaśnienia sytuacji. Czekał, jak sam twierdzi na reakcję pozwanej, jej wezwanie dlaczego nie dokonuje wpłat i obecnie tego zachowania żałuje. W ocenie Sądu powód powinien sam podjąć czynności aby kontynuować realizację porozumienia zwłaszcza, że porozumienie przewidywało możliwość dokonywania wpłat na rachunek pozwanej lub w jej kasie. Ponadto numer rachunku pozwanej wskazany w porozumieniu z dnia 21 marca 2005r. ma inny numer niż wskazany na dowodzie wpłaty powoda z dnia 22 lutego 2012r. Ponadto w porozumieniu powód zobowiązał się do spłaty całego zadłużenia do konkretnego dnia i powinien podjąć wszystkie niezbędne czynności aby temu terminowi dochować.

Wobec tego, że powód zaprzestał od 17 stycznia 2012r. bieżącego regulowania ciążącego na nim długu oraz , że upłynął termin spłaty zadłużenia wskazany w porozumieniu, w myśl zawartego przez strony porozumienia z dnia 21 marca 2005r. - § 9, porozumienie to wygasło, a wszystkie objęte nim roszczenia stały się wymagalne. Nie obowiązywało już rozliczenie wpłat dokonanych przez powoda w sposób przewidziany porozumieniem. Wpłacona zaś przez powoda dotychczas kwota łącznie 37.500 zł mogła w ocenie Sądu zostać zaliczona na poczet należności objętych porozumieniem stron z dnia 21 marca 2005r. tj. na koszty zastępstwa procesowego wynikające z nakazów zapłaty łącznie kwota 21.400,22 zł, kwota 174 zł tytułem zasądzonych kosztów klauzul wykonalności oraz kwota 15.925,78 tytułem poniesionych przez pozwaną kosztów bezskutecznej egzekucji.

W myśl art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne (odsetki, koszty postępowania) oraz na zalegające świadczenia główne.

Mając na uwadze treść ww. art. 451 § 1 zd. 2 k.c. pozwana miała prawo zaliczyć wpłaty powoda na łączną kwotę 37.500 zł na świadczenia uboczne (koszty zastępstwa procesowego, koszty klauzul wykonalności oraz koszty poniesione przez pozwaną wobec bezskutecznej egzekucji), w sposób opisany wyżej.

Zgłoszony przez pozwaną wniosek do komornika o wszczęcie przeciwko powodowi egzekucji uwzględniał w długu wobec pozwanej w należności głównej i odsetek uiszczoną przez powoda kwotę 37.500 zł. Stąd brak jest podstaw, aby uznać roszczenie powoda za zasadne na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

W świetle powyższego, powództwo należy uznać za nieuzasadnione.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc uznając, że wypadkach szczególnych uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd mimo, że powód przegrał sprawę nie obciążył go kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanej. Sąd wziął pod uwagę szczególnie trudną sytuację finansową powoda, który ma niewielkie dochody i tak duże zadłużenie wobec pozwanej, że mało prawdopodobne aby kiedyś je w ogóle spłacił. Po drugie mógł mieć powód uzasadnione wątpliwości co do spłaty swojego zadłużenia, zwłaszcza uiszczonej kwoty 37.500 zł albowiem i sąd musiał przeprowadzić stosowne dowody, w tym dowód z zeznań świadka aby rozeznąć się w jaki sposób było realizowane porozumienie stron z 21 marca 2005r., jaki skutek dla powoda wywarło wygaśnięcie porozumienia, jak zostały i dlaczego rozliczone wpłaty dokonywane przez powoda w trakcie realizacji porozumienia. Powód takiej wyczerpującej informacji nigdy od pozwanej nie uzyskał. Pozwana jedynie przesyłała powodowi komputerowe wyliczenie z systemu z którego te kwestie niestety nie wynikały.

W świetle powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Jolanta Czajka-Bałon